

Kyndelmisse

Det er kyndelmisse den 2. februar. Men hvad er kyndelmisse egentlig? Kyndelmisse er en fordanskning af det latinske *candalarum misa*, der betyder lysenes messe. Det er en katolsk højtid, som man vedblev med at fejre i Danmark til længe efter både reformationen og Struensee havde afskaffet dagen som fridag i 1770.

Urenhed og lys

Kyndelmisse falder 40 dage efter Jesu fødsel, og det er ikke tilfældigt. Man fejrer nemlig kyndelmisse, fordi det er dagen, hvor Jesus blev fremstillet i templet. Det er dermed også dagen for Marias renselse og altså den dag, hvor hun igen kunne komme i synagogen efter fødslen. På Jesu tid blev en kvinde betragtet som uren efter en fødsel og måtte først betrede de hellige steder 40 dage efter forløsningen.

I den katolske kirke blev og bliver kyndelmessen fejret med lysprocessioner, hvor man indvier alle de lys, som skal bruges i kirken i løbet af året. Herhjemme i vores protestantiske kirke er kyndelmisse fejringen på vej tilbage, idet flere kirker har fundet dagen frem igen og nu bruger den til lysgudstjenester.

Vi synger om kyndelmisse

Mest kendt er nok Blichers vintervise fra 1838:

*"Det er hvidt herude,
kyndelmisse slår sin knude,
overmåde hvas og hård,
hvidt forneden, hvidt foroven,
pudret tykt står træ i skoven
som udi min abildgaard."*

Det er et smukt, men også barskt vinterbillede fra en svunden tid, hvor vinteren var værre end i dag, da Europa på det tidspunkt oplevede 'den lille istid'. Den varede i 400 år fra starten af 1500-tallet til starten af 1900-tallet, hvor der bogstaveligt talt var sne, frost og kulde i månedsvis hver vinter. Så når man endelig nåede til kyndelmisse, altså den 2. februar, følte mange, at *nu* måtte der snart til at ske noget. Men ofte oplevede man bare, at vinteren blev værre.

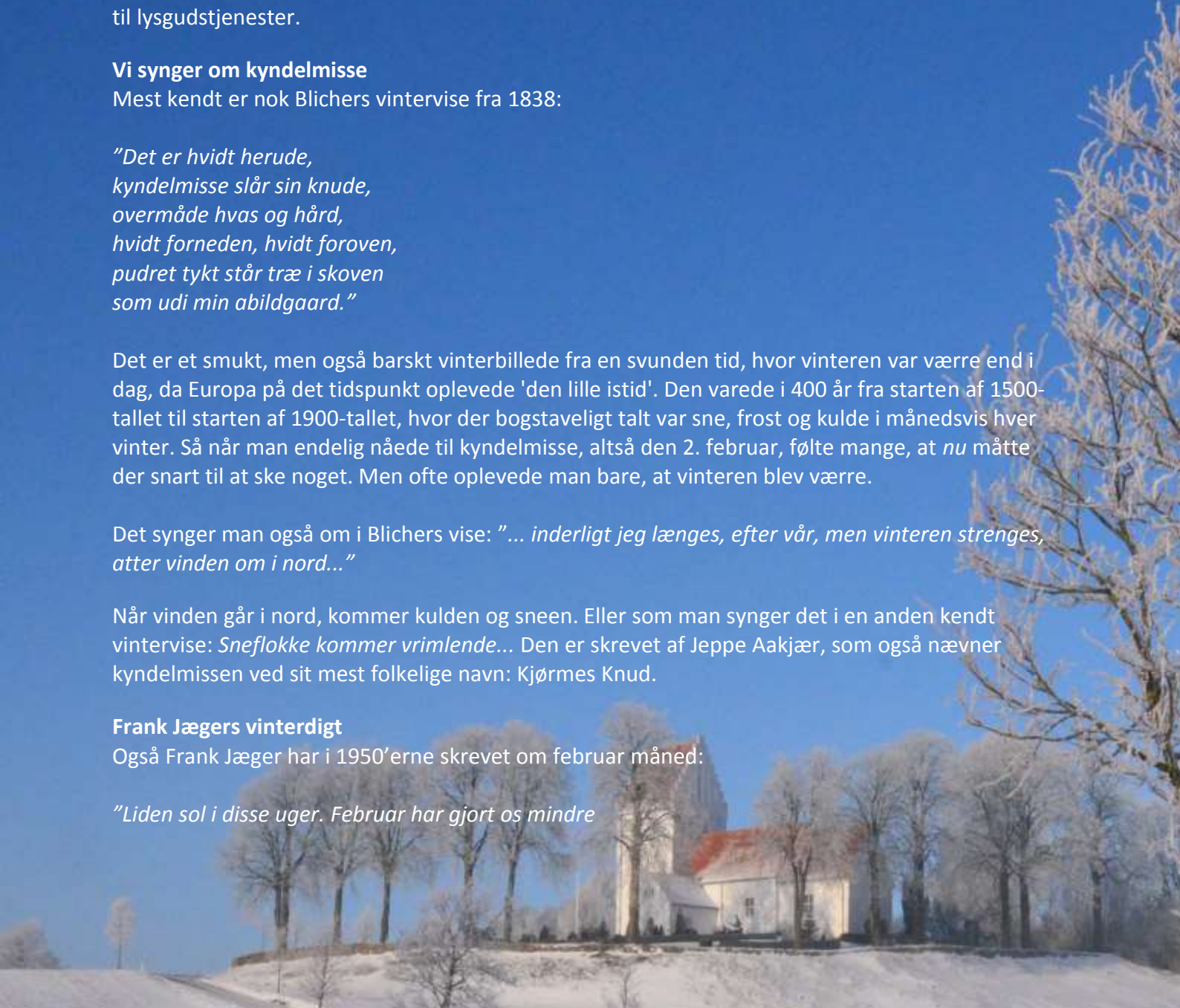
Det synger man også om i Blichers vise: *"... inderligt jeg længes, efter vår, men vinteren strenges, atter vinden om i nord..."*

Når vinden går i nord, kommer kulden og sneen. Eller som man synger det i en anden kendt vintervise: *Sneflokke kommer vrimlende...* Den er skrevet af Jeppe Aakjær, som også nævner kyndelmessen ved sit mest folkelige navn: Kjørmes Knud.

Frank Jægers vinterdigt

Også Frank Jæger har i 1950'erne skrevet om februar måned:

"Liden sol i disse uger. Februar har gjort os mindre

*Sne som tynger. Is som knuger. Vi kan ingenting forhindre.
Vi kan heller ikke bede om at måtte blive større.
Stær og mus og vinterhvede må på vore vegne spørre.
Men måske april vil hente vore hjertebål tilbage.
Sammen vil vi tålsomt vente, liden sol i disse dage.”*

Og selvom vi altså ikke er midt i en ”lille istid”, som da de store vintersange blev skrevet, så synes jeg godt, at vi med Frank Jæger kan føle, at februar har gjort os mindre, og at det bliver dejligt at marts måned snart vil komme og varsle mildere vinde og forår, frelse fra al gråheden i den forgangne vinter, som kan knuge både sjæl og legeme.

Jeg har i mit stille sind en teori om at mennesker, der lever og bor under varmere og sydligere himmelstrøg ikke bliver helt så mismodige og tungsindige som os nordboere, der vinteren lang må krybe i ly for mørket i vore huse og nøjes med lyset i form af tændte stearinlys indendørs. En teori om at livet leves mere glad og sorgløst, når der er sol og varme i rigelig mængde. Jeg ved ikke om jeg har ret eller om det blot er dårlig lomme filosofi. Det er det formentlig, men ikke desto mindre glæder jeg mig endnu engang til at det skal blive forår på vores plet mod nord af Guds grønne jord!

Af Sygehus- og hospicepræst Annette Hedensted

